

§ 13–16

Horrtepan te bruka lallaro-rakkrepa, meänkieli ta samiska passa domstolar

13§ Dollo kai hunkar part eller hunkar rakkrepaskro forr je part dre je mål eller je ärende passa je förvaltningsrätt, tingsrätt, mark- och miljödomstol eller sjörättsdomstol kai kammar je domkrets kai saro eller je kotta fonn dova aschar dre *Gällivare, Haparanda, Kiruna, Pajala* ta *Övertorneå* kommun kammar horrtepa te bruka lallaro-rakkrepa eller meänkieli dre målets eller ärendets handläggning, om målet eller ärendet kammar anknytning to kommen fonn kalla kommuner. Detsamma aschar forr samiska passa je domstol kai kammar domkrets kai saro eller je kotta fonn dova aschar dre *Arjeplog, Gällivare, Jokkmokk* eller *Kiruna* kommun, om målet eller ärendet kammar anknytning to kommen fonn kalla kommuner.

Horrtepan te bruka lallaro-rakkrepa, meänkieli eller samiska aschar dre dolla domstolar kai je dom eller je beslut dre je mål eller ärende kai pukkas dre an-farrepan forr kavva stycke överklagas.

14§ Horrtepan te bruka lallaro-rakkrepa, meänkieli eller samiska dre mål eller ärenden dre 13 § omfattar horrtepa te dela handlingar ta randdlo bevisning pre kavva rakkrepa to domstolen, horrtepa te le handlingar kai aschar dre målet eller ärendet pre rakkradott pre minoritetsrakkrepat dre je muntlig förhandling ta glan domstolar rakkla kavva rakkrepa. Domstolen ska rissra handlingar ta skriftlig bevisning to svedikkorakkrepa, om dova tchi aschar uppenbart onödigt. Ninna forr övrigt ska domstolen kamma to sillo te bruka minoritetsrakkrepat dre sire kontakter to parten eller dolleskro rakkrepaskro.

Dre sassare mål ta ärenden kai omfattas fonn horrtepan te bruka lallaro-rakkrepa, meänkieli eller samiska passa domstolar enligt 13 § kammar je part eller rakkrepaskro forr je part kai tchi kammar juridiskt biträde pre begäran horrtepa te le domslut ta domskäl eller beslut ta beslutsmotivering randdlott pre kavva rakkrepa.

15§ Dollo kai volltrar te bruka lallaro-rakkrepa, meänkieli ta samiska tella je måls eller ärendes handläggning dre domstol enligt 13 § ska begära dova kanna målet eller ärendet farrar-an eller dó ersto vollta kanna parten ska yttra sé dre målet eller ärendet.

Je begäran te le rissrepa to minoritetsrakkrepa enligt 14 § tritto stycke ska framställas glan je kurrko jatt fonn dova dives domen eller beslutet meddelats, om je savo begäran tchi aschar framställd glaner dre handläggning av målet eller ärendet.

Om je begäran te bruka minoritetsrakkrepa eller te le rissrepa fonn rakkrepat framställs palla dova kai pukkas dre dó glanduna ta dyto stycke motte begäran avslås. Je savo begäran ler ninna te avslås om dó aschar uppenbart att dova kammar je otillbörligt syfte.

16§ Om je part eller rakkrepaskro forr je part kammar horrtepa te bruka lallaro-rakkrepa, meänkieli eller samiska dre je rättegång, ska tolk brukas kai pukkat dre bestämmelserna dre 5 kap. 6-8 §§ ta 33 kap. 9 § rättegångsbalken ta 50-52 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291).

Länsstyrelsen
Stockholm
Box 22067
104 22 STOCKHOLM
Tel: 010-223 10 00

Sametinget
Box 90
981 22 GIRON/KIRUNA
Tel: 0980-780 30

§ 17–18

Lallaro-rakkrepa, meänkieli ta samiska dre förskola, kommen vaver pedagogisk verksamhet ta äldreomsorg

17§ Horrtepan forr manusch dre vissa fall te ava erbjudna förskola ta viss vaver pedagogisk verksamhet pre lallaro-rakkrepa, meänkieli eller samiska regleras dre 8 kap. 12 b § ta 25 kap. 5 a § skollagen (2010:800).

18§ Je kommun kai aschar dre je förvaltningsområde ska erbjuda dollo kai vunn-schrar tchakkes möjlighet te le saro eller je dosta baro kotta fonn dova service ta omvårdnad kai aschar erbjuden tella ramen forr äldreomsorg fonn personal kai janar lallaro-rakkrepa, meänkieli eller samiska.

18a§ Je kommun kai tchi aschar dre je förvaltningsområde ska erbjuda dollo kai vunn-schrar tchakkes möjlighet te le saro eller je dosta baro kotta fonn dova service ta omvårdnad kai aschar erbjuden tella ramen forr äldreomsorg fonn personal kai janar lallaro-rakkrepa, meänkieli eller samiska, om kommunen kammar personal kai janar dova rakkrepa. Detsamma aschar forr je kommun kai aschar dre je förvaltningsområde forr je visst rakkrepa vá ambelangan vavera rakkrepan.

18b§ Kommunen ska tella ramen forr savo omsorg kai aschar erbjuden enligt 18 ta 18 a §§ andikka purane manuschas behov te rikkra an to siro kulturella identitet.

18c§ Kommunen ska dela info to dollo kai mangar bistånd tella ramen forr äldreomsorgen om möjligheterna forr savo sådan service ta omvårdnad kai pukkas dre 18 ta 18 a §§.

§ 19–21 Undantag & Uppföljning

19§ Om särskilda skäl aschar kammar regeringen horrtepa te meddela föreskrifter kai pukkar att je viss myndighet kai aschar tella regeringen ska undantas fonn tillämpningen fonn 8 §. Motsvarande aschar ninna palla regeringens bemyndigande forr region ta kommun vá ambelangan kommunala myndigheter.

20§ Förvaltningsmyndigheters tillämpning fonn kavva lag ska pallandikkas. Regeringen meddelar föreskrifter palla kommen eller kommena myndigheter kai ska le te ansvara forr uppföljningen. Kavva uppföljningsansvar medför tchi je kuttier tillsynsansvar forr vavera myndigheter.

21§ Je myndighet kai kammar uppföljningsansvar ska ninna masskar rådgivning, daben fonn info ta sikklo verksamhet hasstra vavera förvaltningsmyndigheter dre tillämpningen fonn kavva lag.

§ 1–5

Allmänna bestämmelser

1§ Kavva lag kammar bestämmelser palla temngre minoriteter, temngre minoritetsrakkrepan, förvaltningsområden ta horrtepan te bruka je minoritetsrakkrepa passa förvaltningsmyndigheter ta domstolar ta bestämmelser forr äldreomsorg. Lagen kammar ninna bestämmelser palla uppföljning fonn kavva lags tillämpning.

2§ Temngre minoriteter aschar judar, romani-manusch, samer, sverigefinnar ta tornedalingar kai aschar vriann Svedikketemmens uschlepa enligt Europarådets ramkonvention

om skydd för nationella minoriteter (SÖ 2000:2) ta dova europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetspråk (SÖ 2000:3).
Dre språklagen (2009:600) pukkas att lallaro-rakkrepa, jiddisch, meänkieli, romani-rakkrepa ta samiska aschar temngre minoritetsrakkrepan.

3§ Kommuner ta regioner ska dela vri info to dolla temngre minoriteterna palla lenngre horrtepan ta dó allmännas ansvar vriann kavva lag ta dolla föreskrifter kai kavva lag hänvisar to. Detsamma aschar forr statliga förvaltningsmyndigheter kai kammar je verksamhet kai

aschar betydelsefull forr dolla temngre minoriteter eller minoritetsrakkrepan.

4§ Dre språklagen (2009:600) pukkas att dó allmänna kammar je särskilt särskilt ansvar te rakka ta te främja dolla temngre minoritetsrakkrepan te vidder ascha jiddrane rakkrepan.

Dó allmänna aschar ninna te främja dolla temngre minoriteter te rikkra an to ta te naschta te utveckla sire kulturer dre Svedikketemmen. Utveckling fonn je kulturell identitet ta te naschta te rakka siro jegno minoritetsrakkrepa ska främjas särskilt forr terne.

5§ Förvaltningsmyndigheter ska dela dolla temngre minoriteter möjlighet to le inflytande dre puttchepan kai aschar viktiga forr lennde ta rakka ta schunna to minoriteterna så långt dó aschar möjligt samråda mé minoriteterna dre savea puttchepan.

Samråd kai pukkat dre dova glanduno stycke ska rikkras masskar att förvaltningsmyndigheten kammar je strukturerad dialog mé dolla nationella minoriteterna ninna syfte te naschta te beakta lenngre dikkepan ta dennkrepan ta behov dre myndighetens beslutsfattande.

Dre lagen (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket aschar je särskild ranndrepa palla rakkrepa ninna same-manusch.

5a§ Förvaltningsmyndigheter ska särskilt främja nykkenas ta dolla terrngre möjligheter to inflytande ta samråd dre puttchepan kai aschar viktiga forr lennde ta anpassa formerna to lenngre förutsättningar.

5b§ Kommuner ta regioner ska kera pre sillon ta riktlinjer forr siro buttepa trusstal minoritetspolitiken.

Uppgifter palla sillon ta riktlinjer kai aschar ledda-an enligt dova glanduno stycke ska pre begäran delas to dova myndighet kai kammar uppföljningsansvar enligt 20 §.

§ 6–7 Förvaltningsområden

6§ Förvaltningsområdet forr lallaro-rakkrepa aschar *Botkyrka, Eskilstuna, Gällivare, Hallstahammar, Haninge, Haparanda, Huddinge, Håbo, Kiruna, Köping, Pajala, Sigtuna, Solna, Stockholm, Södertälje, Tierp, Upplands Väsby, Upplands-Bro, Uppsala, Älvkarleby, Österåker, Östhammar* ta *Övertorneå* kommun.

Förvaltningsområdet forr meänkieli aschar *Gällivare, Haparanda, Kiruna, Pajala* ta *Övertorneå* kommun.

Förvaltningsområde forr samiska aschar *Arjeplog, Arvidsjaur, Berg, Gällivare, Härjedalen, Jokkmokk, Kiruna, Lycksele, Malå, Sorsele, Storuman, Strömsund, Umeå, Vilhelmina, Åre, Älvdalen* ta *Östersund* kommun.

7§ Vavera kommuner fonn dolla kai aschar ranndade dre 6 § motte palla ansökan ninna le te ava je förvaltningsområde forr lallaro-rakkrepa, meänkieli eller samiska. Regeringen ler beslut palla savo kommun kai ler te ava je förvaltningsområde.

Je kommun kai aschar dre je förvaltningsområde palla beslut motte ansöka fonn regeringen om utträde fonn je förvaltningsområde. Regeringen kammar horrtepa te le beslut to utträde blott om synnerliga skäl aschar forr dova.

Regeringen motte meddela föreskrifter palla anslutning to eller utträde fonn je förvaltningsområde.

§ 8–12

Horrtepan te bruka lallaro-rakkrepa, meänkieli ta samiska ninna myndigheter

8§ Manusch kammar horrtepa te bruka lallaro-rakkrepa, meänkieli eller samiska dre sire rakklade ta ranndle kontakter to je förvaltningsmyndighet kai kammar saro eller je kotta fonn siro geografiska verksamhetsområde dre je förvaltningsområde forr dova minoritetsrakkrepa. Kavva aschar dre sassare ärenden kai je manusch hunkar part eller rakkrepaskro forr je part dre, om ärendet kammar anknýtning to förvaltningsområdet.

Om je manusch brukar lallaro-rakkrepa, meänkieli eller samiska dre je savo ärende, kammar myndigheten uschlepa te dela je rakkladott svar pre samma rakkrepa. Manusch kai tchi kammar juridiskt biträde kammar ninna horrtepa te, kanna lo volltrar te, le beslut ta beslutsmotivering dre ärende ranndle pre lallaro-rakkrepa, meänkieli eller samiska.

Myndigheten motte ninna dre vavera kontakter rakka to manusch pre kalla rakkrepan.

9§ Vri je förvaltningsområde kammar manusch horrtepa te bruka lallaro-rakkrepa, meänkieli eller samiska dre rakklade ta ranndle kontakter dre förvaltningsmyndigheters ärenden kanna lo hunkar part eller hunkar rakkrepaskro forr je part dre je ärende, om dova motte handläggas fonn personal kai janar minoritetsrakkrepa.

10§ Manusch kammar svakko-tchiro horrtepa te bruka lallaro-rakkrepa, meänkieli ta samiska dre ranndle kontakter to *Riksdagens ombudsmän* ta *Diskrimineringsombudsmannen*. Detsamma aschar forr ranndle kontakter to *Justitiekanslern*, *Försäkringskassan*, *Skatteverket* ta *Arbetsförmedlingen* dre ärenden kai je manusch hunkar part eller rakkrepaskro forr je part.

11§ Förvaltningsmyndigheter ska butta forr te dikka-to tchakke jonn kammar personal kai janar lallaro-rakkrepa, meänkieli ta samiska kai jonn kammar bruk forr dova dre kontakter masskar myndigheten ta manusch.

12§ Förvaltningsmyndigheter ler te kera pre särskilda stunder ta särskilda städijar osa kai jonn motte trissa manusch kai rakklar lallaro-rakkrepa, meänkieli ta samiska, ta ninna kamma särskilda telefontider.